

Kohtujurist M. Szpunari hinnangul on elektroonilise platvormi Uber näol küll tegemist uuendusliku ideega, kuid see kuulub siiski transpordi valdkonda, mistõttu võib Uberit kohustada omama siseriikliku õiguse kohaselt nõutavaid litsentse ja tegevuslube

Uberi suhtes ei saa nimelt kohaldada teenuste osutamise vabaduse põhimõtet, mis on liidu õigusega tagatud infoühiskonna teenustele

Uber on elektrooniline platvorm, mis võimaldab nutitelefonil abil, milles on vastav rakendus, tellida linnatransporditeenust teenindatavates linnades. Rakendus tunneb ära kasutaja asukohta ja leiab üles läheduses asuvad vabad juhid. Kui juht võtab sõidutellimuse vastu, teavitab rakendus sellest kasutajat, näidates talle juhi profiili ning kasutaja määratud sihtkohta sõidu hinnangulist hinda. Kui sõit on tehtud, võetakse selle eest tasu automaatselt maha pangakaardilt, mille kasutaja on kohustatud rakenduse kasutajaks registreerumisel märkima. Rakendus sisaldab ka hindamisfunktsiooni: hinnata saavad nii reisijad juhte kui ka juhid reisijaid. Kui keskmine hinne jääb alla teatud künnise, võib sellega kaasneda platvormist väljaarvamine. UberPopi nime kandva teenuse puhul osutavad reisijateveo teenust eraisikust mittekutselised juhid oma autoga.

Asociación Profesional Elite Taxi (edaspidi „Elite Taxi“), mis on Hispaanias Barcelona linna taksojuhte ühendav kutseorganisatsioon, esitas 2014. aastal Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelonale (Barcelona kaubanduskohus nr 3, Hispaania) hagi, milles palus muu hulgas karistada Hispaania äriühingut Uber Systems Spain (edaspidi „Uber Spain“), mis kuulub mainitud platvormi haldavasse kontserni, Elite Taxi taksojuhtide suhtes toimuva ebaausa konkurentsi eest. Elite Taxi leiab täpsemalt, et Uber Spainil ei ole õigust pakkuda Barcelona linnas UberPopi teenust. Ei Uber Spainil ega asjaomaste sõidukite omanikel ega juhtidel ei ole nimelt Barcelona linna poolt vastu võetud taksoteenuste määruses ette nähtud litsentse ega tegevuslube.

Asudes seisukohale, et vaidluse lahendamiseks on vaja tõlgendada mitut liidu õigusnormi, otsustas Juzgado Mercantil n° 3 de Barcelona esitada Euroopa Kohtule mitu küsimust Uberi tegevuse kvalifitseerimise kohta liidu õiguse seisukohast ning järelduste kohta, mis tuleb sellest kvalifikatsioonist teha.

Oma tänases ettepanekus märgib kohtujurist Maciej Szpunar kõigepealt, et sisuliselt tuleb kindlaks teha, kas Uberi platvormi pakutavate teenuste suhtes saab kohaldada teenuste osutamise vabaduse põhimõtet kui „infoühiskonna teenuste“¹ suhtes või kas need kuuluvad transpordi valdkonda,² mida reguleerib liikmesriikide õigus. Esimesel juhul võivad Barcelona linna määruses ette nähtud litsentsid ja tegevusload, mis puudutavad Uberi toimimist, olla vastuolus teenuste

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiiv 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (EÜT 1998, L 204, lk 37; ELT eriväljaanne 13/20, lk 337) ja mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiviga 98/48/EÜ (EÜT 1998, L 217, lk 18; ELT eriväljaanne 13/21, lk 8) ning mis on asendatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiviga (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT 2015, L 241, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul („direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta“) (EÜT 2000, L 178, lk 1; ELT eriväljaanne 13/25, lk 399).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT 2006, L 376, lk 36). See direktiiv, millega võrreldes on eelmises joonealuses märkuses nimetatud direktiivid erinormid, välistab oma kohaldamisalast transpordi valdkonna teenused, sealhulgas linnatranspordi ja taksod.

osutamise vabaduse põhimõttega, samas kui teisel juhul võivad liikmesriigid üldjuhul vabalt Uberi tegevust reguleerida.

Kohtujurist leiab, et kuigi faktide väljaselgitamine ja hindamine on liikmesriigi kohtu ülesanne, on kõnealune teenus **segateenus**, kuna üht osa sellest teenusest osutatakse elektrooniliselt ja teist osa juba selle olemuse tõttu mitte.

Segateenus võib mõiste „infoühiskonna teenus“ alla kuuluda aga juhul, kui 1) teenus, mida ei osutata elektrooniliselt, on elektrooniliselt osutatavast teenusest majanduslikult sõltumatu (nii on see näiteks lennukipiletite müügi või hotellibroneeringute vahendamise platvormide puhul) või 2) teenuse osutaja osutab kogu teenust (see tähendab nii elektrooniliselt osutatavat osa kui ka seda osa, mida ei osutata elektrooniliselt) või avaldab viimati nimetatud teenuse osutamise tingimustele otsustavat mõju, mistõttu need kaks teenust moodustavad lahutamatu terviku, tingimusel et põhielement (või isegi kõik tehingu peamised elemendid) teostatakse elektrooniliselt (nii on see näiteks kauba müümisel veebis).

Kohtujuristi hinnangul ei vasta Uberi pakutav teenus kummalegi tingimusele. Kohtujurist märgib selle kohta, et Uberi platvormi raames sõitvad juhid ei tegutse omaette tegevusalal, mis eksisteeriks sellest platvormist sõltumatult. Vastupidi, see tegevus saab eksisteerida ainult tänu platvormile, ilma milleta ei oleks sellel mingit mõtet. Kohtujurist tõdeb samuti, et Uber kontrollib platvormi raames pakutava linnatransporditeenusena majanduslikult olulisi tegureid. Uber nimelt i) kehtestab juhtidele eeltingimused teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsuks ja selles valdkonnas edasiseks tegutsemiseks; ii) maksab rahalist tasu juhtidele, kes teevad suure hulga sõite, ja näitab juhtidele kätte kohad ja ajavahemikud, kus ja millal võib eeldada suurt hulka sõite ja/või tulusaid tariife (see võimaldab Uberil juhtidele formaalselt survet avaldamata kohandada oma pakkumist nõudluse kõikumistele); iii) teostab juhtide töö kvaliteedi üle – küll kaudset – kontrolli, mille tulemusel võidakse juht isegi platvormist välja arvata, ning iv) faktiliselt määrab kindlaks teenuse hinna.

Kõik need omadused välistavad, et Uberit võiks pidada lihtsalt vahendajaks juhtide ja reisijate vahel. Lisaks on Uberi platvormi pakutavas segateenusena kahtlemata transporditeenus (ehk teenus, mida ei osutata elektrooniliselt) just see, mis on põhiteenus ja mis annab sellele majandusliku mõtte.

Kohtujurist järeldeb, et reisija juhiga kokkuviiamise teenus, mida osutatakse elektrooniliselt, ei ole transporditeenusena osutamise suhtes ei iseseisev (vt eespool punkt 1) ega peamine (vt eespool punkt 2). **Seepärast ei saa Uberi pakutavat teenust kvalifitseerida „infoühiskonna teenuseks“.** Tegemist on pigem tellimuse alusel toimuva linnatranspordi täieliku süsteemi korraldamise ja juhtimisega.

Pealegi ei paku Uber autojagamisteenust, kuna reisijad valivad sihtkoha ja juhid saavad selle eest tasu summas, mis kaugelt ületab lihtsat kulude hüvitamist.

Arvestades asjaolu, et transporditeenus on majanduslikult teenuse põhielement, samas kui nutitelefonirakenduse abil reisijate juhtidega kokkuviiamise teenus on teisejärguline element, teeb kohtujurist Euroopa Kohtule ettepaneku vastata, et **Uberi platvormi pakutav teenus tuleb kvalifitseerida „teenuseks transpordi valdkonnas“.**

Sellest tõlgendusest järeldeb, et Uberi tegevusele **ei kehti teenuste osutamise vabaduse põhimõte**, mis on kohaldatav „infoühiskonna teenuste“ suhtes, ning et seega kehtivad sellele samad tingimused, mille kohaselt võivad liikmesriikides transporditeenusena osutada mitteresidentidest vedajad³ (käesoleval juhul Barcelona linna määruses ette nähtud litsentside ja tegevuslubade omamine).

³ ELTL artikkel 91.

MÄRKUS: Kohtujuristi ettepanek ei ole Euroopa Kohtule siduv. Kohtujuristi ülesanne on täiesti sõltumatult teha Euroopa Kohtule ettepanekuid talle määratud asjade õigusliku lahenduse kohta. Euroopa Kohtu kohtunikud alles asuvad selles kohtuasjas nõu pidama. Kohtuotsus tehakse hiljem.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda siseriiklikku kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on siseriikliku kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele siseriiklikele kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Ettepaneku [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle ettekandmise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎(+352) 4303 3127

Kohtujuristi ettepaneku ettelugemisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)” kaudu ☎(+32) 2 2964106